

Dissertatio Academica,
De
Imperio Hermanrici Ostro-
Gothorum Regis,

Quam

Conf. Facult. Philos. Reg. Acad. Aboënsis,

Præside

**M. HENRICO GABRIELE
PORTHAN,**

*Eloqu. Professore Reg. & Ord. Reg. Acad. Litt. Human.
Hist. & Antiquitt. Membro,*

Pro Laurea

Publico examini submittit

CAROLUS REIN,

Stip. Reg. Ostrobotniensis,

In Auditorio Minori die XX Junii A. MDCCXCII,

H. P. M. C.

ABOË, Typis FRENCKELLIANIS.

§. I.

Inter Reges Gothorum, ante imperium Romanum ab hoc populo vexatum, in confiniis Ponti Euxini dominantes, clarissimum est *Hermanrici* (a) nomen; qui licet Hunnorum tandem succumbere formidolosæ potentiae & ferocissimo impetui cogeretur, diu tamen imperium amplissimum atque per suam maxime fortitudinem suasque victorias dilatatum tenuisse, traditur. Res ejus (ut in populorum gestis fatisque contingere necesse est, qui ipsi scriptores rerum suarum, ad poster-

(a) Varie nomen, sive apud auctores veteres scribitur, sive in codicibus eorum manuscriptis exaratum exhibetur. *Ermenricus* AMMIANO MARCELLINO (quomodo nostra exemplaria habent) dicitur; JORDANI vel *Ermanaricus* (In BONAV. VULCANII *Gotthicarum — rer. Script.* Edit. I. C. 23 p. 64 sqq. & HUG. GROTII *Historia Gotthorum &c.* C. 23, p. 642) vel *Hermanricus*, in FRID. LINDENBROGII *Diversarum gentium Historiae Antiquae Scriptoribus III*, p. 102 1qq. cujus nos lectionem, ut genio linguæ convenientissimam, codicum MSS. & recentissimæ editionis (in MURATORII *Scriptoribus rer. Italicarum* T. I. reperiundæ conferendum oportunitate carentes, sequimur.

posteritatem certe notos, nullos habuerunt) multa obscuritate multaque incertitudine laborant: sed AMMIANUS tamen MARCELLINI fides (b) & JORNANDIS (seu JORDANIS (c)) diligentia famam laudesque earum ita conservarunt atque celebrarunt, ut materiam eruditioni ac diligentiae laudatissimorum recentioris ævi Scriptorum non contemnendam præberent (d). Quorum vestigiis insistentes, cum nos quoque, specimen studiorum Academicum edituri ad locum eundem Historiæ illustrandum operam qualemcunque collaturi sumus; speramus juveniles nostros conatus mitem Lectoris Benevoli experturos esse censuram.

§. II.

Quo tempore *Hermanricus* claruit, homines Gothicæ stirpis in vicinia quidem maris Euxini sed latius

(b) *Rerum gestarum* L. XXXI C. III.

(c) *De rebus Geticis*. Vid. loca mox indicata.

(d) Ut nostros Historicos taceam illustres, VON DALIN (*Svea Rikes Historia* I Del. 10. C. 9 §.) & LAGERBRING (*Sv. R. Hist.* I. D. 17. C. 7. §.) qui, non dicam quam merito, has res suis inseruerunt operibus; diligentem pro more suo, iis tribuit operam Ill. SUHM, *Historie om de fra Norden udvandrede Folk*, I Bind, I Bog, §. XXXI — XXXIII p. 112 — 133. Nec nullam quibusdam partibus impendit industriam Cel. THUNMAN *Untersuch. über die alte Gesch. einiger Nordischen Völker*, p. 172 sqq. & 176 It. *Untersuch. über die geschichte der östlichen Europ. Völker*, p. 26 sqq. 369 sqq.

tius tamen & ad septentrionem, & ad orientem & ad occidentem extensis sedibus, habitantes, in plures divisi comparent sive populos sive tribus, communi tamen lingua, communibus institutis atque moribus utentes; quales commemorantur *Greuthungi* & *Therviugi* (a), *Gepida*, *Heruli* (b) &c. Inter quos *Greuthungi* (f. *Grauthungi*, *Gruthungi*), non improbabili virorum doctorum conjectu-

(a) Vid. AMMIANUS I. c. Gothicos fuisse populos patet, licet non satis id destincte doceat; explicata scilicet perspicuitas ad dotes hujus Scriptoris non pertinet, qui saepe res alienas immiscens ac copiose persequens, alias contra scitu multo magis necessarias, nonnisi obiter tangit. Scytharum, ut vocat, diversos populos commemorantem TREBELLIIUM POLLIONEM (in vita *Claudii* C. VI) & FLAVIUM VOPISCUM (in vita *Probi* C. 18) conferre utile foret, nisi tam foede nomina pleraque corrupta essent; nota tamen Salmasii ad locum utrumque, non contemnendam praebent opem. JORDANI nomen *Gruthungorum* & *Thervingorum* ignotum est, uti AMMIANO contra *Ostrogothorum* & *Vesethorum*, illi familiarissima, appellationes.

(b) TREBELLIIUS POLLIO & FLAVIUS VOPISCUS l. l. c. c.; ut Jordanem taceamus. Caeterum sedes his gentibus valde diverse ab auctoribus assignantur; quod partim ex diversitate temporum, quibus vixerunt Scriptores, atque parum distincta & certa earum cognitione, in populos sedes passim mutantibus & varie sese nunc conjungentibus nunc separentibus, omnino difficillima; partim ex corruptione nominum codices misere deformante, lectionisque orta hinc parum certa in his rebus ratione, pendet.

jectura (c) iidem habentur, qui alias, sub *OstroGothorum* nomine inclatuerunt (d); ut *Thervingorum* contra nomen *VestroGothos* denotare, existimant (e). Quicquid sit, circa medium seculi IV, sive *Gruthungis* sive *OstroGothis*, sedes tum præcipuas circa Borystenem, inter Tanaim atque Danastum (Tyram) in Tataria minori, Ucraina atque Volhynia hodierna habentibus, imperasse reperimus *Hermanricum*; quem *bellicocissimum Regem*, & *per multa variaque fortiter facta vicinis nationibus formidatum* appellat AMMIANUS, scriptor diligens & fidei exploratæ; de cuius autem *Hermanrici* gestis atque imperio, magnificam & haud paullo gloriores exhibet narrationem JORDANES: præter quos duumviros, nomen ejus a nullo alio, quod sciam, auctore hodie quidem superstite celebratum aut memoriæ proditum habetur. Tempore porro irruptionis ferocis in Europam ab Hunnis eodem seculo factæ, quorum primus impetus in Gothos erupi, AMMIANUS

A 3 Re-

- (c) LAGERBRING l. c. SUHM l. c. L. V. p. 323; aliique plures. AMMIANI & JORDANIS testimonia conferentibus, res manifesta evadit.
- (d) *AustroGothorum* jam meminit TREBELLIIUS POLLIO l. c. quorum deinde nomen factum fuit celeberrimum.
- (e) Auctores nuper laudati, not. (c).
- (f) Hoc ex communi constat auctorum qui res seculi IV exposuerunt testimonio; cfr. (præter AMMIANUM & JORDANEM) OROSIUS L. VII, C. 33, & excerpti a Cel. STRITTERO *Memor. populor. e Scriptoris Byzant. e-putæ*, Theophanes & Eunapius T. I p. 46, 48.

Regem hunc hætenus victoriosum atque potentem, vi illorum immensaque multitudine, fama in majus indies elata, adeo concussum fuisse narrat, ut de salute regni sui desperans, mortem sua sibi manu conscisceret. Verba ipsa adponemus: *Qui (Ermenrichus) vi subitæ procellæ percussus, quamvis manere fundatus. Et stabilis diu conatus est, impendentium tamen diritatem augente vulgatius fama, magnorum discriminum metum voluntaria morte sedavit.*

Hæc JORDANES studiosius ornans, multa addit, nullius alius auctoris, nisi sua fide, non ubique certissima (g), nixa: *Hermanricum* nostrum, ex illustrissima

or-

(g) De hujus auctoritate Scriptoris, non omnibus idem videri, mirum existimari haud debet. Non antiquioribus modo nostris Historicis, qui hypotheses suas de celebrium illorum Gothorum e Scandia nostra egressu, hisque similes, illius imprimis testimonio superstruebant; sed plerisque etiam recentioribus laudatissimis auctoribus, minime contemnenda habetur: cfr. LAGERBING l. c. §. 3. & SUHM l. c. p. 19, 632, ac alibi passim, nævis tamen illius, ut expectandum fuit, neque dissimulatis neque probatis. His addimus THUNMANNI judicium, *Untersuch. über die alte Gesch. einiger nordischen völker* p. 32 sq. *Jordanes* — schrieb — um daß jahr 551. Außer vielen ältern Geschichtschreibern, die er gebraucht hat, und die zum theil für uns verlohren gegangen, konnte er als Sekretär bei einem Gotischen König, und darauf als Bischof der Gothen (quod tamen alii in dubium vocant) viele wichtige nach-

rich-

ortum *Amalorum* stirpe, ac hujus familiae nobilissimum, Regi Gothorum *Gebericho* in regno successisse; mul-

richten bekommen, besonders von dingen, die zu seiner zeit vorgingen, und die auf einige weise seine eigene nation betrafen? Eine solche ist auch die, worauf ich mich beziehe, und sie kann und darf also keines weges zu den weniger glaubwürdigen gezählt werden, die bisweilen, das mißtrauen der Criiker gegen diesen wirklich schätzbaren Geschichtschreiber erweckt haben. Alii contra fidem ejus, non modo manifestis suis ostensis erroribus atque fabulis infringere studuerunt, sed etiam ad ipsam suam confessionem provocando, in Epistola dedicata ad *Castalium* (operi suo præmissa) quam nescio quo consilio *Grotius* in sua editione omisit, occurrentem, qua, *ex memoria* se compendium dare voluminum XII Historiæ Gothicæ *Cassiodori Senatoris*, antehac raptim perlectorum, fatetur. Verba ipsius sunt: "Svades ut nostris verbis duodecim *Senatoris* volumina *de origine actuque Getarum*, ab olim usque nunc per generationes Regesque descendente, in unum & hoc parvo libello coarctem.—Sed ut non mentiar, *ad triduam lectionem* dispensatoris ejus beneficio libros ipsos antehac relegi. Quorum quamvis verba non recolo, sensus tamen & res actas credo me integre tenere. Ad quos nonnulla ex *Historicis Grecis & Latinis* addidi convenientia; initium finemque, & plura in medio, mea dictatione permiscens." Ex quibus igitur fontibus, & quomodo hauserit, satis apparet. Quos alios scriptores ipse consuluerit, quas auctoritates, quantaque diligentia & fide, ipse adhibuerit, facile non est ubique statuere: satis credulum, atque ad res Gothorum augendas propensum, vel ipsum, vel Auctorem suum fuisse, non obscure patet.

) 8 (

multis & bellicosissimis *Arctoïis* gentibus perdomitis ideo a nonnullis suæ nationis (h), merito fuisse *Alexandro Magno* comparatum. Populos deinde enumerat ab illo victos & subjungatos: *Gothos, Scythas, Thuidos in cunxis, Vasinabroncas, Merens Mordenfimis, Caris, Rocas, Tadzans, Athaul, Navego, Bubegentas, Coldas*; nomina pleraque barbaris ipsis barbariora! quorum, culpa librariorum pessime corruptorum, singulorum sanandorum atque explicandorum spei omni, prudenter renuntiat Illustr. SUMM, quædam feliciter explanans (i).

(h) *Majores nonnullos* hoc fecisse, autumat; *Gothos* sine dubio intelligens? studio suarum rerum magnificentius celebrandarum satis inepto, ductos.

(i) L. c. § XXXI. *Gothos* eum *Vestrogothos* imprimis vocare, admodum probabiliter disputat; quos a Græcis quoque & Romanis scriptoribus, cum de *Gothorum* in Romanum imperium primis irruptionibus loquuntur, utpote huic viciniore maxime significari scripta sua diligenter consulentibus, facile patet. *Scythas*, nomen admodum vagum, vel a *JORDANE* temere additum, vel glossema librarii esse, recte autumat. *Merens* *HERODOTI* *Mares*, eosdem qui sua lingua *Mari*, ab aliis *Tscheremissi* hodie vocantur, esse putat. *Mordenfimis*, quod nomen in aliis codicibus *Morden* scribi docet, Russorum veterum *Mordua*, hodiernos *Mordvinos*, esse existimat. *Rocas* significare *Roxolanos* arbitratur. *Athaul* (*Athual*) *Bulgares* esse conjicit, a fluvio *Ethal* vel *Ethel* ita appellatos, ut a nomine ejusdem fluvii hodierno, *Volga*, postea aliud illud nomen accepisse putantur. Et sic porro.
